

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyilttér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvömde-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A kisdedek törvényjavaslata.

Mikor Csáky miniszter a kabinetbe lépett, ez nem kis aggodalmat keltett szakkörökben a közoktatási tárca jövője iránt. Kinevezetésének tényét az állam és az egyház közötti transzaksióknak tekintették, melynek Magyarország közoktatása fogja megadni az árát.

Azóta messzevágó intézkedések bizonyítják, hogy ez aggodalom nem bizonyult valósnak és hogy az igazgi tehetség minden téren érvényesíti magát.

Ez intézkedések között első sorban foglal helyet a kisdedevásról hozandó törvény, mely már végső szövegezése alatt áll. Ki mert volna erre pár év alatt még csak gondolni is, holott a kisdedevás országossá tétele iránt gyakran elég hangosan nyilatkozott a közvélemény. De hát elcsitították szép ígéretekkel. Csáky miniszter azonban nem barátja a hangzatos szólásoknak, kulturpolitikájának aktivitása mellett a tények ékes szólása bizonyít.

Valóban őszintébb örömmel alig lett még törvényjavaslat üdvözölve, mint ez, mely a kisdedevás rendezéséről intézkedik. És ez örömet számtalan körülmény igazolja. A mi viszonyaink között a kisdedevás ügye nem csupán kulturügy, hanem a nemzetegység szempontjából valóságos propagacionális intézmény.

És erre a kisdedevoda sokkal alkalmasabb, mint a népiskola. Ez utóbbi nem ritkán, sőt igen gyakran megoszlik a felekezetek és így rendszerint a nemzetiségek szerint, ellenben amaz egyesíti minden nemzetiség gyermekeit, fejlesztik közöttük az összetartozás érzetét és beléjük csepegteti még zsenge korukban azon érzelmeket, melyek az ország minden polgárát kell, hogy összefűzzék.

Az állam nemzetiségi politikájának nincs ennél alkalmasabb, de egyúttal hathatósabb eszköze, mellyel minden sovínisztikus beavatkozástól menten működhetik „fortiter in re, suaviter in modo” és a mellyel visszahatást éppen azért sohasem fog kelteni.

A kisdedevás országossá tétele egyúttal valóságos mentőeszköze az ország népessége fentartásának, mely nélkül a gyermekhalandóság elszomorító arányain alig volnánk képesek segíteni.

Megdöbbentő tény, de megdönthetetlenül igaz! A körülöttünk élő nagy nemzetek, de sőt a kisebb államok lakosai is, gyorsabban szaporodnak, mint mi. Jelenlegi népességi mozgalmaink szemlélő tartásával ki lehet mondani, hogy Magyarország a viszonylagos összezsugorodás veszélyében forog. Pedig természetes propagáció erejénél fogva rég lehetett volna nagy nemzet.

Megrendítő a tapasztalat, mely a statisztikusokat arról győzte meg, hogy Magyarországon ugyan legtöbb gyermek születik Európában, de aztán aránylag legtöbb is pusztul el belőlük; és e pusztulás oly veszélyes mérvet ölt, hogy a létszám felénél a 7 éves korukig meghaltak száma nagyobb, vagyis, hogy a nemzetnek több felénél elhal, mielőtt csak az ifjú kort elérné.

Azzal is tisztába jöttünk, hogy bár a közlelbi évtizedek ragályos betegségei, hiányos egészségügyi intézményeink, szinte befolyolják a nagy mértékű elhalálózásra: de a legnagyobb tényező mégis népünk közönyössége és gyermekeivel szemben nyilvánuló gondatlansága.

A baj az, hogy Istén legnagyobb áldását, a gyermeket, nem tudjuk megóvni az életnek, hogy nem tudunk örködni a gyermekek felett, hogy nem tudjuk őket egészségben felnevelni, hogy a köznéppel többet ügyel apró jószágára, mint gyermekeire, a miért aztán nem csoda, hogy szaporaság tekintetében elmaradunk a szomszédos nemzetek mellett.

Az a négy-öt száz kisdedevó intézet, mely eddig az országban volt és mely szinte csak az utóbbi évtizedben emelkedett ily szép számra, csakis nagy városaink és községeink amugy is módosabb és gondosabb felügyelet alatt álló gyer-

mekeit védte; míg a falvakban lakó köznépp milliói óvtalanul pusztulnak el a szülői gondatlanság miatt.

E bajon a kisdedevóval országossá tétele bizonyára nagyot fog segíteni. A törvényjavaslat fölötti szaktanácskozmány a napokban indult meg. Tartunk tőle ugyan, hogy a miniszter egy kissé illuziókban ringatja magát, midőn a társadalmi erők, a felekezetek, a jogi személyek, a magánosok áldozatkészségét meglehetősen számba veszi, mindamellett gondoskodva lett, hogy ennek hiánya az intézmény életbelépését ne hátráltathassa.

Minden község, melynek egyenes állami adója a 20 ezer forintot meghaladja, tartozik óvodát állítani, ha benne 50 olyan gyermek van, ki a már meglevő óvodákban el nem helyezhető. A 10 ezernél több, de 20 ezernél kevesebb adót fizető községek, az előbb említett esetben állandó menedékház kötelesek állítani, míg az egész csekély községek, ha bennük 15 gondozatlan gyermek van, nyári menedékház felállítására lesznek kötelezve, melyeknek vezetése erkölcsileg és értelmileg megfelelő dajkákra lesz bízva.

Nagyon óhajtható volna, hogy a javaslat, mihelyt a megvitatására összehívott enquetten keresztül megy, a képviselőházhoz azonnal benyújtassák, hogy lehetőleg még a tavasz beállta előtt törvényre váljék.

A népiskolák felekezeti jellegének jogosultsága.

Az 1868. évi 38. t. c. 5. fejt. 25. §-a, és ennek megfelelően az 1868. miniszter. rend. I. fejt. 14. §. és 13. §. c), ugyancsak az 1876. évi min. rend. V. fejt. 25. 26. §§. kettős irányú intézkedést foglalnak magukban. Szólnak e §§-ok a jövőről, és meghatározzák, hogy mely tanintézetek nem tekintetnek ezenül felekezeti iskoláknak, és szólnak a már fennálló hitfelekezeti iskolákról. Ez utóbbiak tekintetében az illető községnek szabad elhatározására bízva az eddigi gyakorlatot továbbra is fenntartani; megkívánja azonban mégis ily esetben, hogy a segélyezés a különböző hitfelekezeti iskolák közt igazságos arányban osztható meg.

Ez a törvény világos rendelkezése, mely, míg hatályon kívül nem helyeztetik, minden loyális honpolgárt egyaránt kötelez.

A hivatolt t. c. 25. és 26. §-ok rendelkezése alapján O-Kanizsa községe annak idejében határozott: saját népiskolái kath. jellegének fentartása mellett.

Ezen határozat és állásfoglalás, mert a törvény rendelkezésének minden tekintetben eleget tett, teljesen jogos; kath. szempontból korrekt; O-Kanizsa polgárainak vallásos lelkiületéhez méltó; jogszertűleg csak egy szempontból viciálható. Erről azonban lejjebb.

Miután pedig O-Kanizsa, népiskolái kath. jellegének, tehát az eddigi gyakorlatnak fentartása mellett dícséretes módon határozott állást foglalt, nem maradt egyéb hátra: mint pontosan és lelkiismeretesen teljesíteni mindazt, mi az idézett t. c. 3. fejt. 11. és 12. §-okban foglaltatik, már csak azért is, nehogy Damocles kardja, mely folyton fölülte lebeg, reája lecsapjon. Ha ugyanis az e szakaszokban foglalt föltételeket a hitfelekezetek főbátóságai (15. §.) a kormány által felvénként történt háromzben megintés után sem teljesíténék, a kormány közös községi iskola felállítását rendelheti el. (Lásd még az 1868. évi min. rend. 13. §. c) pontját és az 1876. évi utasítás V. fejt. 26. §.)

O-Kanizsát illetőleg a 15. §. rendelkezésének fogantatása elegendig nem vált szükségessé. És mégis — részvétellel olvassuk ezt a Bácska 13. évf. 11. számában — az ó-kanizsai képviselőtestület m. évi mindszenthavai közgyűlésén az ottani kath. népiskoláknak községi iskolákra való átalakítása napirendre hozatott egy, számánál fogva jelentéktelen minoritás veletlensége folytán.

A Bácska 11. számú cikkirója — a malkontetusok egyike — gyászos hangon kesereg, hogy „maradt minden úgy, mint régen”. Fölemlíti ugyan az e határozathozatalra befolyó és a t. képviselőtestület nagy többségének elhatározására befolyást gyakorló indokokat; de ez indokok őt ki nem elégítik. Milyen hallgat azonban arról: ha vajjon valóban-e a kisebbségnek? és melyek voltak okai a kisebbség indítványának?

E hallgatás dacára azonban mégis sejtenünk szabad a kisebbség indítványának okát, mely más nem lehet, mint az ottani iskolák való (?) vagy képelt (?) eredménytelensége.

Hogy tárgyilagosaak legyünk: mindenekelőtt keresnünk kell az okokat, amelyek ez állítólagos eredménytelenséget előidézik? és meg kell állapítanunk, vajjon nem remélhető-e, hogy a hiányokon maga a felekezet saját erejéből segíthessen? Mert ha az iskolai eredmény zérus alatt áll és a felekezet maga erejéből nem segíthet, vagy más oldalról kellő segélyben nem részesül, akkor az átalakítás már szóba jöhet . . . a törvény rideg betűje szerint.

Ha valamely tanintézetben kevés, vagy évek tapasztalatai szerint semmi (?) eredmény sem mutatható

föl; ennek oka: 1. az osztály túltöltöttsége; 2. hanyag iskolafelügyelet; 3. a felszerelés; 4. a felügyelet hiányos volta; 5. rossz tanterv és órarend; 6. a tanítóknak módszertelen eljárása, ráncmentessége, hivatás hiánya; 7. a házi nevelés félszűrsége. — Tisztelettel kérem: a kanizsai népiskolákra ez okok közül melyik alkalmazható? Kérem továbbá: vajjon az adott viszonyok között nem eszközölhető-e, hogy az ó-kanizsai kath. iskolák a törvény kellekeinek megfelelően?

Kath. iskolában ugyanazon tanterv érvényes, mint amely érvényes közszégi iskolában; ott is, itt is a tananyag osztályonként egyenlő terjedelemben dolgozandó föl; ott is, itt is a legkritikusabb egyénekből alakítható iskolaszék gyakorolja a felügyeletet; képeztetett tanítók oktatnak, nevelnek mindkét rendű intézetben; csak hogy kath. iskolában vallásérköles irányzat hatja át a tanítás-nevelés minden részét, és az iskolavezetés csakis kath. tantervekre bízatik. Valamely tanintézetről, mert kath. jellegű, már a priori eredménytelenséget jósolni, ez elfogultság és logika ellenes. Egyenlő okok rendszerint egyenlő eredményt hoznak létre.

Az iskolaszék, ha hivatása magaslatán áll, lényegesen befolyhat az iskolák szellemi színvonalának emelésére; törvényadta jogánál fogva kötelessége is az iskolák viszonyaira, sőt beléletére hatályosan felügyelni. Ha tehát az iskolaszék az iskolák körül oly okokat észlel, melyek mellett a tanítás eredménytelen, tegye meg saját hatáskörében, avagy a dolog természetéhez képest a felső tanhatóság igénybevitelével a szükséges lépéseket és a bajon segítve lesz. Mulasztásaiért az iskolaszék ellen, és ne a tanintézet kath. jellege ellen forduljunk.

Ha az iskolai igazgató előirt kötelemeinek lelkesíti teendői miatt meg nem felelhetne, utasításunk I. fejt. 36. §-a szerint helyettesíthető. Tanterveinket szakértelmekkel és nagy gondnal felülvizsgálják; annak betartását a pontosan vezetendő tanítási naplóval ellenőrzik; saját tanfelügyelőnkön kívül még a kir. tanfelügyelő ellenőrzése alatt állnak kath. népiskoláink; tanítóink szellemi képzettségének fejlesztésére szolgálnak a tanítói tanácskozmányok és szaklapok; nem kell egyéb, minthogy a szülői ház támogassa az iskolát, és bizonyára kath. iskoláink kulturális hivatásuknak ép oly mérvben fognak megfelelni és tényleg meg is felelnek, mint egyéb tanintézetek; föltevéen, hogy a népiskolák irányában túlhajtott követelésekkel nem lépnek fel és beírják a tudás és ismeretek azon fokával, amilyent a törvényen alapuló tanterv előír.

O-Kanizsa jelenlegi képviselőtestületének nagy többségét, midőn iskolai kath. jellegének fentartása mellett legújabbban is kedvezően határozott, nagyon racionális indokok vezérelhették: vezérelt őt, miként a multban úgy jelenleg is etnikai szempont; hisz kath. jellegű iskola, hol a népoktatás a legszilárdabb bázisra van fektetve, mert a nevelésoktatás nagy épülete vallásérkölesi alapon nyugszik, teljes mértékben bírja és nyújtja a moralitás minden biztosítékát; vezérelt őt paedagogiai szempont, mert kath. népiskoláinkban ugyanazon tananyag, ugyanoly terjedelemben levén feldolgozandó osztályonként, mint bármely más állami vagy községi iskolában, e szempontból az átalakítás szükségletlen, legfeljebb az ellenőrzés teendő hatályosabbá; vezérelt őt a lami szempont, mert megdönthetetlen azon meggyőződésem: miszerint Magyarországon a magyar államesszme és államegység leghatalmasabb oszlopai a kath. iskolák, és terjesztői hazafias tanítóink; vezérelt őt a katolicitásához való rendíthetetlen ragaszkodása, melynél fogva a nagy költséggel felállított és fenntartott tanintézetek, amelyekben saját gyermekei anyagi és hitelvi meggyőződésükkel mindenben teljesen egyező alakú kiképzetése eszközöltetik, saját kezeiből könnyesen kiereszteni, és más felekezettűek esetleges befolyása alá bocsátani semmi szín alatt sem hajlandó, például szolgálván éppen a más vallásuaknak saját tanintézetek jellegének fentartásához való szívós ragaszkodása.

Kath. autonómiát hangoztatnak, és amire ez hivatva van döntő befolyást gyakorolni, kath. iskoláinkat akarja egy rész eljászani!

T. Tukats Adám ural polemiaiba ereszkedni nem akarok. Cikkével nem foglalkozom tüzetesen. Egypár észrevételt azonban mégis szívesen vélek. Mondja: „közoktatási ügyekben . . . a konzervativizmus bizonyos határig szíves, hasznos”. Miért nem huzta meg e határvonalat? Az iskola vagy jó, vagy rossz, vagy közepeszerű. Ha rossz, biz ott minden törvényes eszközt meg kell ragadni, hogy a meglevő bajt orvosoljuk; itt konzervativizmusnak abszolút semmi helye sincsen; ha közepeszerű, itt sem állapotunk meg, hanem azt fejleszteni, emelni kell magas, magasabb színvonalra; jó iskola pedig az, mely a korral halad, és valamint ez, úgy fejlődik az is.

Irja továbbá: „de nem ezen észszerű konzervativ állás vezérelte a (kanizsai) képviselőtestületet . . . hanem mozdulatlanosság”. E finom bókért, mely az ó-kanizsai képviselőtestületnek a nyilvánosság terén oly lekötözöen adózik, bizonyára halás köszönetet mondand maga a képviselőtestület.

Mondja, de a törvény ellenére: agítáltak, kik szavazat nélkül, mert a képviselőtestületnek nem tagjai . . . stb. Az iskolafelügyelet természetű ügyek sorába tartozik, melyhez a dolog természeténél fogva joga van hozzászólni a község minden polgárának, ha tagja a képviselőtestületnek, ha nem. És ha a község ily polgár polgártársával az iskolák eddigi jellegének fentartása

mellett eszmét vált, ez ép oly kevésbé agítással, sőt még kevésbé, mint ki az iskolák jellegének átalakítása érdekében kardoskodik. És a község határozata ellen, melyet bárki magára vagy a köze sérelmesnek tart, felebbezhet, ha mindjárt nem is képviselő.

Amit cikkirő a „vallásos értelemről“ és ennek idegen térére való vonzolásáról“ ír, homályos. Egyház és iskola korrelatív fogalmak. Magyarország és a magyar kath. egyház közel ezredéves története a legfényesebben bizonyítja azt.

A törvény alapjénél fogva a népiskolák jellegére nézve döntő a vagyon, melyből az iskolát alapítják és tartják; ez az alap, a többi intézkedés jog, kötelesség, ennek csak konzekvenciája. Téves állítás részben és egészben. Az 1876. évi 20.311. okt. ügy. min. körrend. V. fejt. 25. §. második bekezdésében ez áll: „azon már fenálló hitfelekezeti iskolákra nézve mindazáltal, amelyek eddigelé a község vagyonából és jövedelméből tartatnak fenn, szabadságában áll az illető községnek az eddigi gyakorlatot továbbra is fenntartani“. Igy intézkedik az 1868. évi 38. t. c. 25. §. a. is. Aminek értelme ez: megmaradhat felekezeti iskola, ha mindjárt a község vagyonából és jövedelméből maradt vagyont és jövedelmet fordíthatja felekezeti iskola fenntartására. — Miből következik: hogy ahol községi iskolát kell felállítani, ott a község a községi tanintézet feladásáról első sorban tartozik gondoskodni, de ahol községi népiskola tényleg fenn nem áll, de annak felállítását ezidőig nem is szükséges, ott a községi vagyont és jövedelmet igazságos arányban a felekezeti iskolák segélyezésére fordíthatja, és ezen tanintézetek segély mellett is fenntartják sértetlenül felekezeti jellegűket.

Amit t. c. T. Á. ur a „községi róm. kath. népiskola“ fölé fölrásról mond, nem egészen fából vaskarika. E fölrás annyit mond: „a község által fenntartott róm. kath. népiskola.“ Ekként értelmezve, vagyis kibővíve ama fölrás, az a törvény rendelkezésének praegnans kifejezése.

Amit cikkirő ur a hitfelekezeti iskolák második kategóriájáról ír: a fentiekben nyerte a tények, és miniszt. rendeletek által egyedül illetékes magyarázatát. Végül, hogy a törvényhozó bizonyos érdekeségeket kimélni akart, el nem fogadhatom: midőn ugy 1868-ban mint 1876-ban kiadott miniszt. rendeletek szigorúan megszüntették és megkövetelik ama kellekeket, melyek mellett felállíthatók és fenntarthatók a felekezeti iskolák; midőn három ízben intés után a törvény kellekeinek meg nem felelő iskola községivé átalakítható.

Ha T. Á. urnak tanácsos szolgáltnom szabadna, hogy arra kérésem, használja fel saját és véleményét befolyását és közös erővel, kölcsönös egyetértéssel iparkodjanak az ott helyi iskolázás útján, sőt felsőbb tanhatóságunk közbejöttével is — ha kell — oda hatni, hogy az ó-kanisza róm. kath. iskola minta iskolája legyen nemcsak a tisztavideknek, hanem e nagy megyének is! Ahol annyira ér van, annyi fényes tehetség létezik: vajjon lehetetlen-e az? Ezt létesíteni, dicső tett, fényes ambíció.

Lépésről lépésre nem követhetem Tukats Ádám urat az ő egyéni és sajátos felfogása részletezésében, mert nem akarok vele együtt az unalmas hibájába esni. Ezt azonban nem a tanügy iránti tekintetből mondok, mely mindnyajunkra első rangú kérdés; hanem azért mondom, mert utóvégre mégis csak unalmas dolog, ha végtelenül hosszú lére eresztjük, mit rövidebben de értelmesen el lehetne mondani.

Tukats Ádám ur, az 1868. évi t. c. egyes §-ait tetszése szerint csoportosítja és önkényileg magyarázza. Ez önkényes magyarázattal szemben álljon a nm. vall. és közokt. m. k. miniszter urnak 1876. évi 20.311. sz. a. kiadott körrendelete, mely minden könyvkereskedés útján könnyű szerrel megszerezhető.

E körrendelet II. fejt. 8. §-ában egyenként soroltatnak elő azon esetek, amelyekben minden község köteles községi elemi népiskolát felállítani. De ha ily eset nem forog fenn, ugy minden községnek teljes szabadságában áll az eddigi gyakorlatot továbbra is fenntartani, vagyis szabadságában áll a felekezeti iskolákat, még 1868 után is, igazságos arányban részesíteni.

Községi elemi népiskolát köteles minden község felállítani:

1. ha a népisk. törv. 23. §-ának rendelete szerint a községben vagy nincs népiskola, vagy ha van is (felek.), de az a törvény kellekeinek meg nem felel (11., 12., 13. §§.);
2. ha a népisk. törv. 44. §-a szerint a községben van ugyan a törvény kellekeinek megfelelő elemi népiskola, de a felekezeti hitvéin kívül más hitfelekezethez tartozó legalább 30 tanköteles gyermek is van, kiknek szülei a fenálló felekezeti iskolákat használni nem akarják;
3. ha a népisk. törv. 15. és 23. §-ainál fogva a felekezeti iskolát főtartó egyház hievén kívül nincs ugyan más vallás, legalább 30 tanköteles gyermek, de a felekezeti iskolában a kormány által történt három ízbeli megintés után sem teljesítettnek a népisk. törv. 11., 12., 13. §-ában előirt föltételek;
4. ha van ugyan a községben a törvény kellekeinek megfelelő hitfelekezeti iskola, de annak növekedésén felül vannak még a községben, habár ugyanazon felekezethez tartozó oly tanköteles gyermekek, kiket az illető felekezeti iskola helyszüke, vagy a tanítók elégtelensége miatt, törvény szerint befogadni nem tud.

Igy szól és intézkedik a miniszteri körrendelet. Miután t. c. T. Á. ur még eddig be nem bizonyította, sőt meg sem kísérelte azt bizonyítani, hogy az ó-kanisza felekezeti iskolákra nézve a fenti négy eset egyike vagy másik fenforog: ne vegye rossz néven, hogy sem

*) Zomborban is a községben tartja fenn az összes iskolákat, és pedig felekezeti jellegű épülete mellett. Szerk.

község, sem felekezeti ő utána nem indul, bármennyire iparkodják saját egyéni véleményét a „szavak tömkelegével“ és halmazával körülbástyázni.

A felekezeti iskolák fenntartási kötségeiről szól a hivatalos miniszteri rendelet 15. §-a, amely így rendelkezik: „Minden oly községnek, melyben eddig valamely felekezeti iskola községi jövedelemből segélyeztetett, vagy tartatott fenn, nyilatkoznia kell az iránt, hogy e segélyezést továbbra is akarja-e folytatni, vagy pedig ezentúl a községi vagyont és jövedelmet kizárólag csak községi iskola fenntartására fordítja?“ Miből önként és világosan következik: 1. hogy a felekezeti iskola jellegét el nem veszti, habár a községi jövedelemből segélyeztetik vagy tartatik is fenn; 2. hogy a község elhatározásától függően a felekezeti iskolák folytatásának segélyezése, ennek folyóvára tetele nem törvényellenes cselekvény.

A 15. §. (min. rend.) még azt is rendeli: „ahol vagy a törvény 44. §-ánál fogva, vagy a törvény által rendelt egyéb esetekben (15., 59. §-ok) községi tanintézetet kell felállítani, a község mindenképpen előtte ezen kötelezettségének tartozik eleget tenni, és a községi iskola szükségének felezésén felül maradt vagyont és jövedelmet fordíthatja felekezeti iskola fenntartására. — Miből következik: hogy ahol községi iskolát kell felállítani, ott a község a községi tanintézet feladásáról első sorban tartozik gondoskodni, de ahol községi népiskola tényleg fenn nem áll, de annak felállítását ezidőig nem is szükséges, ott a községi vagyont és jövedelmet igazságos arányban a felekezeti iskolák segélyezésére fordíthatja, és ezen tanintézetek segély mellett is fenntartják sértetlenül felekezeti jellegűket.

Amit t. c. T. Á. ur a „községi róm. kath. népiskola“ fölé fölrásról mond, nem egészen fából vaskarika. E fölrás annyit mond: „a község által fenntartott róm. kath. népiskola.“ Ekként értelmezve, vagyis kibővíve ama fölrás, az a törvény rendelkezésének praegnans kifejezése.

Hirek.

Kinevezés. A hivatalos lap február 13-iki számában Mezey Béla, a vármegyénkben köztekinéltynek örvendő Mezey Károly Zsig. és Inre urak testvére kereskedelmi miniszteri szaktanácsossá nevezetett ki.

Egyházmegyei hírek. A Kanizsára plébánosul megválasztott Fonyó Lajos helyébe a kalocsai szeminarium aligazgatójává Márton Mátyas karkaplan, egyik volt kanizsai plébánosjelölt, nevezetett ki.

Személyi hír. Dr. Badics Ferenc, újvidéki főgimnáziumi tanár, az „Osztárak-magyar monarelija irásban és képből“ című mű munkatársa, ma érkezik Zombora, hogy itt a munkába felveendő bácskai néprajzi adatokhoz jellemző részleteket szerezzen.

Piknik. Szombaton este a Vadászútról olyan közvecsora kezdődött, hogy annak utolsó fogását, illetve az asztaltól való felállás pontos idejét, még most is bajos megállapítani. Lederer kárpitos az ütött-kopott tereméből művészetével valóságos nyári sátor varázsolt, melynek oldalain sikerült színvegyületben gyönyörű draperiák pompáztak. A cukrászat előtti kis fülkéknek kidíszítése valóban kiválóan sikerült; mint egy kis hárem, tele volt festői tarkaságu eszímekkel, törpe dülökkel és számológépekkel. A három gondos háziasszony: Schmausz Endréné, Mihályi Jánosné, Dobák Béláné, szeretetreméltó nyájassággal fogadták a vacsorálókat lukullusi asztalaiknál. Akinek volt étvágya, növelték bő kínálattal; akinek nem volt, meghozták mosolygó szívelyességgel. Valóságos versenyevés fejlődött ki, melynek győztese ugyan titokban maradt; de hogy kőzvetéi is emberül működtek, azt az éltár bőségszarujának jelentékeny megfoghatkozása, vagyis a végzett munka óriási méretei tanúsították. Párhuzamban ezen gasztronómiai kurzussal, folyt a nagy teremben a tánc szivesen, pattogó sietséggel, lazás keringéssel, pihető kebellet. Ha talán a hölgyek némely része a fiatal urak túlyomó voltának dacára nem táncolt annyit, mint szeretett volna, ennek legtermesztesebb titkát az óriási győzelem mozdulatlanúságával közös okföben, a túlságos jótartásban találhatni. Amit a szem-szaj megkívánt, minden volt bővíben és oly minőségben, amely a szakácsművészet mai magaslatának színvonalán is csupa remekszámba mehet. A mulatság Herczenberger Sándor öreg, de még mindig talpbamászó zenéje mellett folyt kiválóan kivríradtig. Véget akkor se érte, csak megszokadt, hogy vasárnap este újból kitérőn padlórengető feszeltességgel. A mulatságon ott voltak az urak közül: Apáthy Józsefné, Bezeredy Istvánné, dr. Csihás Benóné, Dobák Béláné, dr. Drakulits Pálné, Falcione Lorinéné, Gräff Nikázné, Gaál Istvánné, Hauke Imréné, Jerkovits Antalné, Kohut Henrikné, Késmárky Béláné, Mihályi Jánosné, dr. Millassevits Sándorné, Maximovits Kosztáné, dr. Molnár István Lajosné, Pacher Arminné, Poppovits Dusánné, dr. Rátai Józsefné, Sándor Béláné, Schmausz Endréné, dr. Sztojkovits Péterné, Skultéthly Ferencné, Trischler Ferencné, Vukicsévits Katinka, Városvy Károlyné, Városvy Lászlóné, Városvy Tivadarné, Kisasszonyok: Babics Adél, Dobák Berta, Falcione Józsa és Mária, Tessényi Vilma és Flóra, Gaál Irma és Margit, Jerkovits Zsófia, Kalapsza Bella, Késmárky Gizella, Mihályi Bella és Irma, Schneiderbauer Elza, Sándor Erzsike, Trischler Nina.

Próbaelőadás. Dr. Buday József budapesti főreáliskolai rendes tanár, ki huzamos ideig az újvidéki áll. főgimnázium tanára volt, e hó 15-én tartotta meg a tudomány-egyetemen magántanári próbaelőadását „Giacommo Leopardi költéséről és a pesszimistákról“.

Jótekinység. A zombori takarékpénztár múlt vasárnap tartott közgyűlésében jótékonyági célokra megszavazott, és pedig: a zombori magyar nőegyletnek a zombori izraelita nőegyletnek 100 frtot, a Zomborban felállított zeneiskola alapítójához 300 frtot, a zombori kereskedelmi és ipariskolának tanszerek beszerzésére 200 frtot, a zombori ipartestületnek 100 frtot, összesen o. ért. 1.050 frt.

Uj iparkamara. A vármegyénket és annak négy sz. k. városát magában foglalandó szegedi uj, iparkereskedelmi kamara megalakításával Kállay Albert szegedi főispán van megbízva.

Táncmulatság. Nádalyról írják: A helybeli szerb egyházi dalárda f. hó 14-én saját könyvtára javára táncmulatságot rendezett, mely minden várakozáson felül sikerült. A község színe-java közül ott voltak: asszonyok: Petrovits Dusánné, Petrovits Pálné, Katyanszki

Velimírné, Szurduski Istvánné, Kojits Milánné, Petrovits Sándorné és Döméné, Agyanszki Radivojné, Fischer Salamonné, Gáspárné, Rankovicsné stb.; kisasszonyok: Gavrilovits Flóra, Aranitzky Zsófia, Szurduski Milla, Kulyancsits Mariska és Melanka stb. Említésre méltó, hogy nálunk az ilyen táncmulatságok nem igen szoktak sikerülni, a mostani anyagi és erkölcsi siker esakis Alexics Száva tanítónak köszönhető, aki megnyerő modorával rövid időre óta nemcsak a társadalmi élet kedveltje, hanem ügyes és tapintatos vezetője lett; csak neki sikerült nekünk ily kellemes estélyt rendezni. Dicséretet érdemel még Kojics Acó vendéglős a jó és gyors kiszolgálásért.

A zombori Takarékpénztár évi rendes közgyűlését f. hó 16-án Sándor Béla főispán ő méltósága elnökele alatt tartotta meg. Az előterjesztett zárszámadásokból és igazgatói jelentésből kiemeljük a főbb adatokat; ezek szerint 1889. év végével a betételek voltak 3.317.481 frt 73 kr, az előző évi összeg arányában ismét 316.306 frttal felszaporodtak; a takarékpénztár 100.000 frt teljesen befizetett részvényitökéjén kívül még 67.929 frt 38 kr tartalékalapok felett rendelkezik. — Az összesen három és fél milliót meghaladó forgalmi tőkéből elhelyezve volt: 2.091.096 frt betáblázott törlesztési kölcsönök ingatlanokra; 746.250 frt van elhelyezve magyar államvasuti kötvényekben és az állam által átvett vasutak részvényeiben; 443.095 frt 67 kr váltókkal, 28.062 frt kölcsönök értékpapírokra, az intézeti ház 49.600 frtban van felvéve a sz. háromságtéren lévő bérház pedig 44.589 frt 80 kbrban. A múlt évi tisztajövedelem volt: 44.076 frt 19 kr, ebből a tartalékalapoz csatoltatott 3907 frt 62 kr, jótékony-célokra és jutalmazásokra fordítottat 2.668 frt 57 kr, és minden részvény után kamat és osztalék fejében jutott 75 frt. — A választások eredménye a következő: Barthal József igazgató és Heindlhoffer Róbert aligazgató urak egyhangulag újra megválasztattak 5 évre; Roheim Károly ur a felügyelő bizottságba lett beválasztva és a választmányba: dr. Rátai József, Falcione Lőrinc, Husveth István id., Mihajlovits György, Sándor Béla, Schaffner József, Thum Vince, Mihályi János, Zsvianovits Samu, Molnár István, dr. Csihás Benó és dr. Falcione Nándor urak újra megválasztattak.

Tevékenységi kimutatás. A zombori kir. törvényszék ügyforgalmi és tevékenységi kimutatása 1889. évből. 1889. évből beadvány volt 33.344, 1888. évről maradt hátralék 2578 s így egy bírónak el kellett volna intézni 1889. évből 4490 beadványt. Elintéztetett 1889. évből 32.325 beadvány, maradt az év végén hátralék 3597. Egy bíró elintéztett 1889. évből 4040 beadványt. Polgári, váltó és kereskedelmi per volt 1193, csodügy 53 (f. évből), folyamathat maradt 39, urbéri ügy 16, folyamathat maradt 6, bünvádi per 918, örökösödési ügy 300, telegkönyvi per 29, telegkönyvi ügy 8211, a kir. törvényszékhez felebezett vétség és kilágási, vagyis II-od fokú per 122, bünvizsgálat 587, ebből folyamathat maradt 166, felebbviteli ügyek száma 588, ebből megmáltó vagy feloldó 132 s így a helybenhagyó 78%. Polgári írás tartatott 182, váltó és kereskedelmi írás 46, fenytitő 162, fegyelmi 4, végtérágyalás 353.

Tevékenységi kimutatás. A zombori kir. járásbírószék általános ügyforgalmi kimutatása az 1889-ik évről. I. Ugyforgalom. A polgári és büntető iktatókönyvbe vezetett beadványok száma: a múlt évről hátralékban maradt 99, a folyó évben érkezett 15.639, lett összesen 15.738, a folyó évben elintéztetett 15.164, a folyó évről hátralékban maradt 574. Polgári beadvány: a múlt évről hátralékban maradt 67, a folyó évben érkezett 11.633, lett összesen 11.700, a folyó évben elintéztetett 11.138, a folyó évről hátralékban maradt 562. Bünvádi beadvány: a múlt évről hátralékban maradt 32, a folyó évben érkezett 4006, lett összesen 4038, a folyó évben elintéztetett 4026, a folyó évről hátralékban maradt 12. Elnökségi beadvány: a folyó évben érkezett 394 beadvány elintéztést nyert. A összes iktatókönyvekbe vezetett kézbesítési vévények száma 205, ezekből polgári 152, bünvádi 53. — II. Tevékenységi kimutatás. I. Dömötör Pál kir. járásbíró: A polgári és büntető iktatókönyvbe vezetett beadványok száma: a múlt évről hátralékban maradt 28, a folyó évben érkezett 4303, lett összesen 4331, a folyó évben elintéztetett beadvány: a múlt évről hátralékban maradt 173. Polgári évben érkezett 4179, lett összesen 4207, a folyó évben elintéztetett 4034, a folyó évről hátralékban maradt 173. Bünvádi beadvány: a folyó évben beérkezett 124 beadvány elintéztést nyert. Elnökségi beadvány: a folyó évben érkezett 394 beadvány elintéztést nyert. A polgári iktatókönyvbe vezetett kézbesítési vévények száma 31. — 2. Apáthy József kir. aljárásbíró: A polgári és büntető iktatókönyvbe vezetett beadványok száma: a múlt évről hátralékban maradt 26, a folyó évben érkezett 5720, lett összesen 5746, a folyó évben elintéztetett 5542, a folyó évről hátralékban maradt 204. Polgári beadvány: a múlt évről hátralékban maradt 26, a folyó évben érkezett 5340, lett összesen 5366, a folyó évben elintéztetett 5166, a folyó évről hátralékban maradt 200. Bünvádi beadvány: a folyó évben érkezett 380, a folyó évben elintéztetett 376, a folyó évről hátralékban maradt 4. A polgári iktatókönyvbe vezetett kézbesítési vévények száma 102. — 3. Bielitzky Kálmán kir. aljárásbíró: A polgári és büntető iktatókönyvbe vezetett beadványok száma: a múlt évről hátralékban maradt 32, a folyó évben érkezett 97, lett összesen 129, amely elintéztést nyert. Polgári beadvány: a folyó évben érkezett 34 beadvány elintéztést nyert. Bünvádi beadvány: a múlt évről hátralékban maradt 32, a folyó évben érkezett 63, lett összesen 95, mely elintéztést nyert. — 4. Radány Péter kir. aljárásbíró: A polgári és büntető iktatókönyvbe vezetett beadványok száma: a múlt évről hátralékban maradt 13, a folyó évben érkezett 5519, lett összesen 5532, a folyó évben elintéztetett 5335, a folyó évről hátralékban maradt 197. Polgári beadvány: a múlt évről hátralékban maradt 13, a folyó évben érkezett 2080, lett összesen 2093, a folyó évben elintéztetett 1904, a folyó évről hátralékban maradt 189. Bünvádi beadvány: a folyó évben érkezett 3439, a folyó évben elintéztetett 3431, a folyó évről hátralékban maradt 8. Az összes iktatókönyvekbe vezetett kézbesítési vévények száma 72, ezekből polgári 19, bünvádi 53.

Hirtelen halál. Wundszám Ágoston a Gresham biztosító-társaság ügynöke, kit vármegyeszerte ismernek, vasárnap reggel Palánkán szélhűtésben hirtelen elhunyt.

Köszönő

iparos dalárda dalestély alkalmával szives közre egyleti dalárdán valamint Spitzes székek díjtalanul.

A bajai

cokot keres, a kajak kiképeztetintézi.

A zombi

február hó 16-400 tag jelenléte ekképen alkalmestól, számtalan aranyérmes tagok: Frema, Bikár Károly, Protits Sándor, Ehrlich Nándor, Rákai, Valentínovits, szíjgyártó, Puska. A közgyűlés beszámolójában közölte.

Halálozás

jelentést: (Öz. Julia; Paukovits gyermekei: Ernő, getter Gyula, és férje Eberszies Blank és fia a saját, úgy szól, jelentik a fejletlen ipának szenkvió évi február hó 1-hosszas szenvedé megboldogultak: 4 órákor fogtak sírba helyezni hó 17-én délelőtlomában fog az zamos ideig Bujkivált fiatal korát Aldás és béke let.

Felülfizet

dalárda által f. kalnuával felülfizet. Laszó 2 ft 20 k. 1 frt 20 kr. Vratoly 1 frt, Pribil ifj. Radoszavlevics Darasz Antal 1 Lajos 1 frt, Hoff Nagy Bálintné 60 neckert János B. Karkisch Alajos 50 kr, Nevoja Joz 50 kr, Hanczmann riska 40 kr, Kesz 40 kr, N. N. 20 k. József 20 kr, Zsv Meicher Lajos 20 Piroksa 20 kr, Ugr Bagyik János 20 Samu 20 kr, Rudcsky György 20 k. fizetők a dalárda.

Miniszteri

A földmívelési minőség, mely sz módosítja, hogy a két beoltást követő gyanúban állók alkalmazandók ily 1888. évi VII. törvénye ugyanezen törvények végéről intézkedések; a fent el kell tekinteni. A és következő §-ok mikben csak akkor lakok között az emtal okozott megbete.

Himen.

Bernitő, eljegyzte bodves leányát, Jolané.

Felolvasás.

Felméry József közszefnek, az ismert munkatársának fordíci.

Ritka zsv

nevezhető az a tizenhárom-kronika, mely Lázár és 175 címszóko vétességért a közlül Tyositzky Lázár Maies Szvetozár, Kell Koszta és Lázár vizsgazember élvezi megmegtartandó végtérny amelyhez terjedelmekedességére és a vasónlót e törvényeszk.

Megtöltött

ügyvéd hivatali határfelmentést Nikolics mivel ez őt a múlt év akadályozta abban, hogy polgármesteri megindító polgármester utasításdelele volt a kormány százados évfordulója színpélyen a lakosság pedig Drakulics előbb az említett tennéprelytűrgyül szolgált. A tőben megszüntette a t a kir. tábla is helyben.

Törvényjavas

szünetről. Baross készült javaslatával, a

Köszönetnyilvánítás. A zombori népköri iparos dalárda az általa f. évi február hó 1-én tartott dalestély alkalmából Kiss Pál és Schuster Adolf uraknak szíves közreműködésükért, egy zombori kaszinó-egyleti dalárdának a zongora készsége átengedéseért, valamint Spitzer Bernát urak zongora, emelvény és székek díjtalan szállításáért hálás köszönetet mond.

A bajai gyümölcsészeti egyesület olyan tanoncokat keres, a kik magukat gyakorlati kertészekké akarják kiképeztetni. Jelentkezéseket az együlethez kell intézni.

A zombori általános ipartestület f. é. február hó 16-án a város háza nagytermében mintegy 400 tag jelenlétében megtartott közgyűlésén az eljárási ekképen alakult meg: Elnök: id. Husveth István kelmefestő, számvevők: Müller Vilmos szabó, Jezdimirovics aranyműves, ifj. Bosnyák József rézműves; eljárási tagok: Frey Imre aranyműves, Benya András csizmadia, Bikár Kuzmann asztalos, Pekánovits András szappanos, Protits Szevén szabó, Darázs Antal rézműves, Ehrlich Nándor bádogos, Odrý János kovács, Rell János bogrnár, Rakin Joca booskoros, Kandler József kádár, Valentinovits Ferenc pék; póttagok: Csókás Flórián szíjgyártó, Puskás Agoston építész, Zsuffa György szabó. A közgyűlés bővebb lefolyását térszűke miatt közelebbi számunkban közöljük.

Halálozás. Bajáról veszik a következő gyászjelentést: Özv. szenkivci Pankovics Ernőné szül. Allaga Julia; Pankovics Ottó és neje szül. Oltványi Ida, egy gyermekkel: Ernő és Ida; Pankovics Erna és férje Schlegger Gyula, egy gyermeke: Leó; Pankovics Georgine és férje Ebersz Károly, egy gyermeke: Kornél; Pankovics Blanka és férje Radány Péter, egy gyermeke: Gyula, a saját, egy számos rokonai nevében megtört szívvel jelentik a felejtetelen jó férj, édes apa, nagyapa és ipának szenkivci Pankovics Ernő földbirtokosnak folyó évi február hó 15-én hajnali 3 órakor élte 71-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hilt teteméi február hó 16-án délután 4 órakor fogták a szt. Rókusoshoz címzett sarkertben levő sírba elhelyeztetni, a szent miséldozat pedig folyó hó 17-én délelőtt 10 órakor a szt. Ferencendiek templomában fog az Urnak bemutatni. — A boldogult huzamos ideig Baja városának közgazdasági előadója és kivált fiatal korában sokat érdeklődött a közügyek iránt. Aldás és béke lebegjen porai felett!

Felülízetések. A zombori népköri iparosdalárda által f. évi február hó 1-én tartott dalestély alkalmával felülíztettek: Zimmermann Gyula 3 frt, Városy László 2 frt 20 kr, Wolf Antal 1 frt 40 kr, Engel Mór 1 frt 20 kr, Vranics Ferenc 1 frt 20 kr, Schaffner Károly 1 frt, Pribil Ernő 1 frt, Bittermann Sándor 1 frt, ifj. Radoszavlevits György 1 frt, Kollár József 1 frt, Darázs Antal 1 frt, Jakobits János 1 frt, Liebhart Lajos 1 frt, Hoffmann Anna 1 frt, Bell Antal 1 frt, Nagy Bálinté 60 fr, Appelschöffer Ferenc 60 kr, Lichtneckert János (Bajmok) 50 kr, Pálty Mátás 50 kr, Karkisch Alajos 50 kr, N. N. 50 kr, Nevoira Ferenc 50 kr, Nevoira József 50 kr, Bagó István 50 kr, N. N. 50 kr, Hanczmann Ignác 40 kr, Weszelovszky Mariska 40 kr, Krecsmár Mariska 40 kr, Török Károly 40 kr, N. N. 20 kr, dr. Pávlovits Simon 20 kr, Buják József 20 kr, Zsibory Antal 20 kr, Raab Károly 20 kr, Meicher Lajos 20 kr, ifj. Bosnyák József 20 kr, Varga Piroška 20 kr, Ugyr Mihály 20 kr, Vujevich Lajos 20 kr, Bagyik János 20 kr, Császár István 20 kr, Neumann Samu 20 kr, Rudlauf N. 20 kr, Bauer N. 20 kr, Aradszky György 20 kr. Fogadják a mélyen tisztelt felülíztetők a dalárda hálás köszönetét.

Miniszteri rendelet a lépfene-oltás tárgyában. A földmívelési miniszter rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, mely szerint egyik korábbi rendeletét akképmódosítja, hogy a lépfene ellen beoltott állatok csak a két beoltást követő 4-4 napon át tekintendők a lépfene gyanújában állóknak és ehhez képest csak ezen időn át alkalmazandók ily állatok nyerterményeire nézve az 1888. évi VII. törvénycikk 61. §-ának s azok forgalmára nézve ugyanezen törvénycikk 64. §-ának, illetve, az ezen törvénycikk végrehajtására kiadott rendelet 180. §-ának intézkedései; a fertőtlenítési eljárástól pedig egyáltalán el kell tekinteni. Az idézett végrehajtási rendelet 165. és következő §-aiban előirt intézkedések egész terjedelmükben csak akkor fogantatandók, ha a beoltott állatok között az említett 4 napi időszak alatt lépfene által okozott megbetegedés, vagy ellullás fordul elő.

Himen. Berecz Lajos moholyi, volt dorozsói tanító, eljegyezte boldogult Nyári karavukovai orvos kedves leányát, Jolán kisasszonyt.

Felolvasás. A Petőfi társaság vasárnapi ülésén Felméry József köztetszés mellett felolvasta Szulik Józsefnek, az ismert jeles tollú írónak s lapunk kitűnő munkatársának fordításait „Egy szerb költő dalaiból” címen.

Ritka zsványbanda. Valóságos bünfertőnek nevezhető az a tízenegyes teljes nyomatott ivre terjedő bün-kronika, mellyel a zombori kir. törvényszék Tyoszyty Lászlár és 175 cinkos társát 92 rendbeli ügyben mutakozó vétkeiségeért vád alá helyezte. A bünbanda tagjai közt Tyoszyty Lászlár, Gyákovics Nikola, Kotur Milos, Maics Szvetozár, Kelity Szava, Mility Paja, Arcseszko Koszta és Lászlár vizsgálati fogságban tartatnak, a többi gazember élvezi még ideiglenes szabadságát a nemsokára megtartandó végtárgyalásig. Olyan végtárgyalás lesz ez, amelyhez terjedelmre, a szereplő zsványfizionómák érdekességére és a vádanyag változatosságára nézve hasonlót a törvényszék színe előtt még aligha tárgyalta.

Megtöltött utazás. Dr. Drakulics Pál helybeli ügyvéd hivatali hatalommal való visszaélés miatt tett följelentést Nikolics György zombori I. alkaptány ellen, mivel ez őt a múlt év július 25-én a pályaudvaron megakadályozta abban, hogy az Ujvidéki felé induló vonatra felüljön. A megindított vizsgálat során az alkaptány a polgármester utasítására hivatkozott, kinek határozott rendele volt a kormánytól, hogy a koszovói útközött ötszázados évfordulója alkalmából Krusevácra rendezendő tünnepeyen a lakosság részvételét akadályozza meg. Már pedig Drakulics előbb tett nyilatkozataiból következtetve, az említett tünnepeyre készült, és ujvidéki utazása csak írtigylt szolgált. A törvényszék ennek alapján ez ügyben megszüntette a további eljárást és a határozatot a kir. tábla is helybenhagyta.

Törvényjavaslat a vasárnapi munkaszünetről. Baross Gábor kereskedelmi miniszter elkészült javaslatával, a mellyel a vasárnapi munkaszünet

iránt megindult mozgalom sikeres megoldása remélhető. A javaslatot a napokban fogja a kereskedelmi és iparkamarához és ezen törvénnyel érintendő szaktestületekhez véleményezés végett megküldeni. Ugyanez alkalommal közöltetni fog az illető testületekkel az a rendelet tervezete is, a mely szerint a miniszter kijelöli azon iparágakat, amelyeknél a forgalomra, a közönség érdekeire és az iparnem természetére való tekintettel azon iparágak lesznek felsorolva, a melyek sikeres üzésénél a folytonos ipari munka elkerülhetetlen szükséget képezvén, ezek a törvény alóli kivételre számolhatnak.

Himen. Ifj. Schaffner Jgnác bajmoki kereskedő, a Schaffner V. és társa cég egyik főnöke, eljegyezte Weisz Paula kisasszonyt, Weisz József gazdatiszt leányát Borsódon.

A vízjogi törvény s a bélyeg- és illetéktetés. A vízjogi törvény végrehajtásánál előforduló bélyeg- és illetékek tárgyában a földmívelési miniszter a magyar kir. pénzügyi, valamint a magyar kir. kereskedelemügyi miniszterekkel egyetértőleg rendeletet intézett valamennyi törvényhatóságokhoz. E rendelet szerint bélyeg- és illetéktetés: a víztársulatok alapszabályai, az ezen alapszabályok jóváhagyása iránti kérvények, a vízjogi törvény határozataiból kifolyólag a hatóságokhoz intézett beadványok, a vízjogi törvény határozmányai alapján felvett azon jegyzőkönyvek, melyek beadvány jellegével bírnak, a vízimunkálatokhoz szükséges hatóság engedély elnyerése és megújítása iránti kérvények, a társulatok által beadott felebbezések, a szolgalmi eljárásra, az árterfejesztés és hozzájárulási arány tekintetében meghatározott eljárásra vonatkozó beadványok, a vízendőri kihágásokra vonatkozó beadványok. Ellenben bélyegkötelesek a magánszerződéses, a társulatok részére kiállított engedélyokiratok stb.

Halpaprikás. Apatinban folyó hó 19-én azaz hamuzós szerdán, este 8 órakor, az „Andrész”-féle vendéglőben halpaprikás lesz, melyre a nagyérdemű közönség tisztelettel meghívatik.

Lapszemle. A „Szerbszki Narod” f. évi 6-ik számában: „Szerb politikai pártok” címmel a következőket írja: „Ha visszaemlékezünk mindazon küllömböző fázisokra, amelyekkel a magyarországi szerb politikai pártok 1860-ik év óta alakultak és változtak és miként áll ma nálunk a politikai párt élet, akkor tisztán és fényesen látszik, hogy a mai klerikális párt — mely valamikor konzervatív volt — önmagához következetes és változatlan maradt. Vannak konzervatív férfiak közt olyanok is, akik egyházi tekintetben nem képviselik egyházunk episcopalis jellegét, hanem inkább e részben közelednek a „Zastava” és a „Branik” híveihez, no de ilyenek kevesen vannak s rendesen semleges vagy egészen izolált szerepet játszanak. A hajdani nemzeti vagy pedig szabadelvű nemzeti párt, mely a legközelebbi időkig ismert vezetőivel elnevezet képezett az állami kormány és az egyházi hierarchia ellen, ma már nem létezik többé. Némely vezetői e pártnak ismerve az egyszerű nép könnyenhiúságát, saját önös, piszkos céljaik elérésére használták fel. Megkapatították kezük közé a nemzeti és egyházi alapok kezelését; a nemzeti egyház adminisztrációjában elfoglalták a jövedelmező állásokat; gondoskodtak arról, hogy hosszú körmeikkel saját zsebeiket megtölthessék és így meggazdagodhassanak; ezen piszkos tetteik előidéztek azt, hogy e párt ketté szakadt s megalkották a mai „Branik”. Hogy kiesodak ezen urak, nem szükség elmondanunk. Egy pártból lett ma két frakció. „Zastava” és „Branik” képezik e frakciókat. Politikai és egyházi programuk a mai napig egy és ugyanaz volt; miként lesz ez továbbra azt majd meglátjuk. Köztük a küllömbőség a következő: a „Zastava” körül működő frakciónak van erkölcsi és becsülete, a „Branik”-féle vezetőinél pedig nincsen sem erkölcsi, sem becsület. Ezen uraknak nem lehet, nem szabad himni. A „Branik” egyik legutóbbi számából látnuk, hogy miként kezdenek hazudozni és hizelegni a lelkészoldó papságnak. Testvérek és lelkész urak, fogjatok botot és íssetek ezen urak hosszú körmeikre, amennyire csak elérhetitek; ezen emberek előtt semmi sem szent; ok pénzért árulnak rokonszeretett és hazafiságot, ok annak a szolgálataba állnak, a ki nekik többet ad. Isten őrízze a népet és az egyházat az ilyen vezetőktől. — Ha ilyen emberek nem léteznének nem volna népünknek oly szomorú állapot, mint a mai. Nekünk, mint a magyarországi szerb g. n. e. egyház fainak mi teendője van, azt tudjuk. Mi programunk szerint el fogunk járn szem előtt tartva az egyház, a haza és a nép érdekeit. A kerületekben van még hála Isten elég józan gondolkodó férfiú és ezeket kell kongresszusi képviselőknek megválasztani. Ujvidéki.

A volt határvidékről az országház február 14-iki ülésében az „italmérésí jövedék” címénél Iszakovics Milán torontali vármegyei uzdini kerületi képviselő, a határvidéki lakosság méltányos igényeit ajánlta a miniszter figyelmébe s azért határozati javaslatot nyújtott be az iránt, hogy a személyhez kötött italmérésí jogot gyakorló s a felosztott határvidéki területéhez tartozó érdekeltséget — a szeszest italok kimerési és kismértékben való árnstási jogává — a törvény küllömbeni határozmányainak teljes fentartása mellett miniszteri intézkedéssel továbbra is felruhazza. — A ház Iszakovich határozati javaslatát mellőzte.

A pénzügyi közigazgatási bíróság. kimondta, hogy a lelkészek, tanítók s azok özvegyei és árvái gyámlatására rendelt s egyházi hatóságok felügyelete alatt levő nyugdíjalapok, nem esnek tokekatadó alá.

Katymári bál. Katymárról írják: Folyó hó 12-iki bálunk, mint az előző években is, ugy az idein is ezen környékben a farsang legsikerültebb mulatságai közé tartozik. Diszes társaság ad egymásnak találkát ez estén és vigad oly fesztelenséggel és kedélyességgel, mely csakis egy ismerős körben fejlődhetik ki. Hisz ez természetes, ahol oly szeretetreméltó önfeláldozó urnó viszi mintegy a háziasszony szerepét, mint Schaffer Jánosné önagsága. Bár ő akadályozva volt a táncban részt venni, mégis megjelent és rendkívüli gondossággal és körültekintő tapintatossággal vigyázott, hogy a megjelent vendégek kellemes emléket vigyenek haza magukkal ezen kiváló kirivadt tartott mulatságról. A rendezők is valóban mindent megtettek, hogy a vendégek jól érezzék magukat. Nem mulaszthatom el a jelen volt vidékiek nevében e helyen is elismerő köszönetemet kifejezni azon fáradságért, melyet ok ezen alkalommal kifejtettek. A rendezők voltak: Egger János, Király János, Mándics

Mihály és Tóth Jenő urak. A kiadásokban azonban résztvett, 2-3 kivételével, a minden szépért lelkesülő katymári intelligenciának többi tagja is. A vendéglő nagyterme pazar díszben ragyogott, úgy, hogy egy kis tünderpalotához hasonlított. Igaz, hisz nem hibáztak a tündérek sem. Jelenvoltak: Borsódról: Törk Jánosné és Weisz Lipótné urnók. Madararól: Özv. Dolezsalné leányával Ernesztine kisasszonnyal, Miklósi Pálné, Vrana Erzsike, Trenk Istvánné és Holler Julia urnók és Egger Mariska kisasszony. Katymárról: Schaffer Jánosné, Mayer Jánosné, Stein Williné, Tóby Józsefné, és özv. Ováry Miksáné urnók. Vaskutról: Pachter Béláné urnó testvérvével Nagy kisasszonnyal. Garáról: Tóth Mártonné urnó leányaival, Etelka, Emma, Gizella, Böske kisasszonyokkal. Rigycáról: Tuscherterné urnó leányával Etelka kisasszonnyal és még mások. A jó ételekről és italokról gondoskodott Ambil vendéglős ur.

Piknik. Apatinban f. évi február hó 12-én este 8 órakor az „Andrész”-féle vendéglőben Herczenberger zombori zenekara mellett az apatini fiatalság fényeser sikerült pikniket rendezett. Nem hagyhatjuk figyelme kívül, hogy szeretetre méltó bájos háziasszonyainknak önfeláldozó fáradozásaiért forró köszönetet ne mondjunk! A bájos háziasszonyok, kik a szebbnél szebben díszített asztalon levő étkeket izélesen a legnagyobb fáradsággal elrendezték, s a társaságot, mely 133 személyből állott, nem csekély fáradsággal kedves beszédjük által a legjobb étkekkel tülhalmozták, következésként voltak: Abraham Sándorné, Balázs Vincéné, Dombovits Antalné, dr. Lang Józsefné, dr. Schmausz Antalné és Weindl Mórné urnók. A pikniket rendező fiatalság iránt is természetesen nagy elismerés és hálával kell lennünk s nekik méltó köszönetet mondani, miután nagy fáradozással egybekötött odaadással működtek össze, hogy a nagyérdemű közönségnek kedves szórakozást szerezzenek. Fáradozásuk eléggé meg van koszoruzva azzal, hogy a mulatság elsőrendűen sikerült. Az első négyest 42 pár, a második négyest 38 pár és a harmadik négyest 26 pár táncolta, s azután a magyar nemzet világhírű csárdása a legnagyobb lelkesedéssel kiváló kivraddig tartott. Vendégek voltak Zomborból, Kernyajáról, Bácsból, Hódsághról, Erdődről és Gombosról, ebből látható, hogy az apatini mulatságai az első helyek között foglalnak helyet Bácskában; miután most is szintén mint más alkalommal is több község intelligenciája képviselve volt. 13-án délután összegyűlt a társaság újra az „Andrész”-féle vendéglőben egy kellemes oszonnára, s hogy a tegnapi mámorból kibontakozva a történeteket felfrissítsék emlékezetükben. Ohajtjuk, hogy e szép mulatság méltó követésre találjon!

Párbaj. Szabadkán 1886. június havában Jankovics Géza kardpárbajt vívott gróf Breda Lajos századossal. A sértett fél gr. Breda Lajos volt, a ki szigorú föltételeket állapított meg. A párbajnál Jankovich Géza meglehetősen súlyos sebeket kapott, úgy, hogy hat hétig beteg feküdt. A szabadkai törvényszék természetesen csak Jankovich Gézát vonhatta felelősségre, mert gróf Breda Lajos katonatiszt. A törvényszék Jankovich Gézát párvialdal vétsége miatt 8 napi államfogházra ítélte, mit a kir. tábla is helybenhagyott. A kir. kuria II. büntető tanácsa azonban a napokban Losonczy bíró előadása alapján három havi államfogházra emelte föl Jankovich büntetését, tekintetbe véve azt a súlyosító körülményt, hogy ő volt az, a ki a koresmában a kötekedést kezdette.

Orosz hangverseny. Ujvidéken Slavianszky d' Agreñeff Dimitri orosz daltársulata e hó végével két hangversenyt rendez.

Lemondó közjegyző. Gesztesy János ujvidéki kir. közjegyző, állásáról családi okokból lemondott.

Martonosról írják: Községünkben f. hó 12-én hangversennyel egybekötött táncvigalom volt, mely mindkét részben oly nagyszerűen sikerült, hogy még nagyobb városok közönségének várakozását is kielégítette volna. A hangversenyből kiemelendők a következő kitűnően előadott számok: Himnusz az éjhez, kvartett Bethoventől, énekeltek: Almási László, Vangyel János, Schachtitz József és Szávits Emil urak. Az ibolya álma Tompa Mihálytól, szavalta Schachtitz Janka k. a. és végül Vangyel Vilma és Margit k. a. gyönyörűen énekel népdalaik. Nők közt jelen voltak: Hoos Istvánné, Vangyel Jánosné, Hoos Béláné, Rosenfeld Adolfné, Lengyel Józsefné, Glüksthal Náthánné, Müller Jánosné, Reményi Arminné, Schachtitz Jakabné, Flesch Ignátné, Mészáros Lajosné. Leányok: Cziráky Ilona, Tantosi Vilma, Lengyel Etelka, Lányi Janka és Tini, Weisz Janka, Roth Julia és Mariska, Hoos Janka és Örszi, Müller Nina és még számosan.

A g. k. egyház köréből. A szerb metropolitai tanács, a „Szerbszki Narod” szerint, február hó 17-én összeül Karloviceon a szerb egyházi kongresszusra vonatkozó választások napjának kitűzése végett. A „Zastava”-pártiak értekezletet tartottak Ujvidéken, s megválasztották a központi bizottságot, mely a szerb egyházi kongresszusi választásokat fogja vezetni, a maga pártbeli programja szerint.

Telepítsünk szőlőt immunis területeken. A filloxera tudvalevőleg gelpusztulással fenyegeti immár szőlőinket, óriási csorbát ütven, küllömben a bortermelő vidékek jövedelem forrásán. Ezzel is, azzal is, kísérleteztünk már; de eljött az ideje, hogy a pusztaság kísérletezéssel felhagyva tegyünk is valamit e pusztító elem szemben. Az eddigi kísérletek határozottan kiderítették, hogy egyedül a homok talajon lévő szőlők mentesek a filloxerától, s egyhangu ma a szakértők nézete, hogy az immunis homoktalajok szőlőkkel telepítendők be. Használjunk fel tehát minden talpalatnyi alkalmas területet e célra, s mentjük meg ezen jövedelmi forrásunkat a végenyészettől. Milyen területek alkalmasak a telepítés céljaira, hogyan, milyen költséggel eszközölhető a telepítés: ezzel a nagyfontosságú kérdéssel foglalkozik most a „Gyakorlati Mezőgazda” első rangú gazdasági hetilapunk, Rác Sándor ismert gazdasági írónk tollából egy hosszabb cikksorozatot közölve, a mely gyakorlati utbaigazításokat ad mindazon kérdésekre, melyek homoki szőlők telepítésénél egyáltalán előfordulhatnak. Ajánljuk ezen cikksorozatot s nevezett lapot mindazon gazdák figyelmébe, kik küllömben hasznavehetetlen homokterületekkel rendelkeznek. A „Gyakorlati Mezőgazda” előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, mely összeg a kiadóhivatalba Kassára utalványozandó, a honnan megkeresésre mutatóvány számok is küldetnek.

Gyászír. Már megint halottja van a mi kedves apáca-kolostorunknak Magyarosy Mária Viktoria, kézimunka-tanítónő, rövid szenvedés után, mult szombaton reggel, ugyszólván észrevétlenül, örökre elaludt. Teme-tése vasárnap délután nagy részvét mellett ment végbe.

Óvoda. Bács-Bodrogh vármegyében 40 óvoda van. E szám szerint harmadik helyen állunk az országban.

Himen. Zentán Dimtrievits Tima, g. kel. pap-jelölt, a napokban esküdt meg Francuzki Mácsika kisasszonnyal.

Uj-Soóven dalárda alakult. Elnökei Venetianer Sándor és Petri Károly, karnagyai Steinmetz Frigyes és Jung Károly. Az egyet főleg a társasélet élénkítését tüzte ki célján.

Ujvidéki hírek. Ujvidék város közgyűlése a szerb nemzeti színháznak abbéli kérelmére, hogy ottani fabódéja az 1890-ik éven túl is meghagyassék, dacára hogy csak eddig és nem tovább engedélyeztetett, a kérel-met megadta és elvben kimondotta, hogy annak helyé-be városi színházat fog építtetni. Ugyanezen közgyű-lés 2500 frtot szavazott meg a lövészegylet 100 éves fenállásának jubileumára. Ez ünnepre az ország minden részéből fogad a város vendégeket. Az ujvidék-futaki országutnak a városi határba eső része kiépítésére 31,000 frt vétetett kölcsön az árpénztárból.

Nekrológ. Verbáson nagy részvét mellett ki-sérték örök nyugalomra a 60 éves Popper Mórt, az ottani takarékpénztár és zsidó hitközség elnökét. Benne értel-mes, becsületes és sokoldaluan tevékeny közéleti férfiú veszett el. Popper Farkas állami mérnök édes atyját gyászolja benne.

Táncvigalom. A hódásghai kaszinó folyó hó 15-én sikertült táncvigalmat rendezett. Nem nagyszámu, de diszes közönség adott egymásnak találkat e vigalmon. Szép táncosnők, fardhatatlan táncosok voltak együtt. A jókedv elérte a legmagasabb fokot és folyt a tánc lankadatlan hévvel hajnalig. Jelen voltak: Popovits Berta, Trischler Etelka és Irma, Darázs Matild, Haag Katica kisasszonyok; Hofbauer Miklósné, Trischler Jó-zsefné, Trischler Ferenéné, Rausch Edéné, Skultéty Edéné, Berkes Rezsóné, Kármán Sándorné, Hauswirth Antalné, Schwerer Lörinéné stb. urasszonyok.

Színészet. Halász Dezső magyar színtársulata Hódásghra érkezett és előadásait az ottani nagyvendéglő termében Kórodi Péter „A legény bolondja” című pálya-nyertes népszínművel megkezdte.

Nagyvendéglőt épít Petrovoszellő községe. Az építést Markovits Lajos szegedi vállalkozó eszközli 20,366 frtért.

Himen. Szóntáról írják: Ritka fényességű lako-dalom ment végbe e hó 15-én községünkben. Ekkor vezette oltárhoz községünk ifju, népszerű jegyzője, Thurszky János, a kedves és szép Szuppek Ellát, Szuppek Béla, megyei biz. tag leányát. Az esküvön nagy-számu és előkelő közönség vett részt.

Vasuti szerencsétlenség történt a zentai vonaton e hó 13-án Zenta és Adorján között. Ugyanis Gottlieb Dávidné, szegedi ecetgyárosné kihajolt a kupé ablakán éppen akkor, midőn jegyét Árpás Lajos kon-duktor bélyegezte. Egyszere csak kinyitott az ajtó s a rajta támaszkodó Gottliebné kibukott a vonatról, esésében magával rántván a konduktort is. A vonatot azonnal megállították s konstátálták, hogy mindkettőjük veszé-lyesen megsérült. Gottliebné a lábát törte, Árpás pedig több helyütt zúzódást szenvedett.

Tanitógyűlés. A karlocai g. n. e. érsekséghez tartozó szerb tanítók folyó évi április hó 16-án és 17-én Ó-Becsén gyűlést tartanak. Az iskolai legfelsőbb ható-ságot Vukicsévits Gy. Miklos, a helybeli tanítóképző igazgatója, fogja képviselni.

Eljegyzés. Tomanovits György, Bikity község jegyzője, jegyben jár a kedves és szép Radimetzky Viola kisasszonnyal, Radimetzky Ferenc, topolyai jegyző leányával.

Színházi bonbonok.

Annyi keserűségeket okoztam már a kritikákkal, hogy dukál egy kis édes séggel szolgálni, amit pedig amabban a félelmetes rovatban nyújtani nem lehetett.

A napamasszonyról édes dolgot írni nem lehet, ennek a bonboniében nincs helye. Egy napa csak ke-serű lehet.

Pénteken „népelőadás” volt. Pedig urak játszottak, Breznay Anna és Bodrogi Lina. Még annyira sohsem méltattak népelőadást, hogy ily kapacitásokat engedtek volna fellépni. Eddig az volt a legnépszerűbb hős, aki minden házban személyesen kereste meg népszerű-ségét, hordva Thalia élvezetnyújtó menüjét.

A szombatit kellett volna népelőadásnak nevezni, mert aki Ur volt, az mind piknikre ment (vagy legalább otthon maradt, hogy gondolják, a mott van).

Egriné Kovács Ilka legyen az új csillag. Még ed-dig nem szolgált rá az egri névre.

Hadd legyen megint az a kis

A közönség köréből.

Baja, 1890. február hó 16-án.

Folyó hó 14-én megjelent 13-ik számú becses lapja „hírek” rovatában napvilágot látott azon bajai tudósítás, miként intézetünk 200,000 frt alaptőkével 20,000 frt tiszta nyeresémet ért el, vagy rosszakaratu, vagy pedig tudatlanságnak tulajdonítható értesítésen alapszik, mivel intézetünk nem 200,000 frt, hanem csakis 120,000 frt tényleg befizetett részvénytőkével rendelkezik és így a 120,000 frt alaptőke után elért 20,198 frt 15 kr tiszta nyeresémet talán a „rovatvezető ur” is kielégítőnek fogja találni.

Sziveskedjék jelen értesítésünkről helyreigazító tu-domást venni és maradunk Tisztelettel

Bajai kereskedelmi és iparbank:
Schön, Weidinger.

Még egyszer idenyomatjuk az apprehendált hirt betű szerint, de azzal a kéréssel, hogy méltóztassék azt

több figyelemmel átolvasni és ne azt cáfolni, ami nem is állított.

Bajáról írják: Kereskedelmi bankunk 200 ezer frtnyi alaptőkével bőven 20 ezer frtnyi tiszta nyeresémet ért el a mult évben. A tartaléktőke 27 ezer frt. (Elég kevés. Rovv.)

E zárójelbeli megjegyzés kizárólag csak a tartaléktőkére vonatkozik. Tudtunkkal ezen Bank 21-ik évét járja, tehát tartaléktőkéje sem abszolúte, sem relative nem mondható nagyknak. Egy kis összehasonlítás után er-ről az urak is könnyen meggyőződhetnek. Nézetünk szerint a pénzüzetek ereje és szoliditása a tartalék-tőke növelésében inkább nyilatkozik, mint az osztalék nagyságában. Az a kevelés ennek a felfogásnak akart hangot adni. És ezen jogosult egyéni nézet ellen leg-kevésbé kifogása lehet egy olyan életerős, régi, nagy-hitelű pénzüzetnek, mint éppen a bajai.

N a p t á r.

Február.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
18 Kedd	Hushagyó k.	Koloman	6 Vukol
19 Szer.	Hamvazó	Zsuzsánna	7 Partén
20 Csüt.	Eleuther p.	Sabin vért.	8 Tivadar
21 Pént.	Orsola	Etelka	9 Nicetas

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

Helyettesít:

Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Egy 6 lóerejű

cséplőgép, mely a legjobb karban van (a cséplőgép a magyar állam gépgyárából), jutányos áron eladó. Bővebb értesítést ad Becker Ferenc Apatinban.

Árverési hirdetés.

A kulai gör. kel. templomnak szemközti levő s a hitközség tulajdonát képező ujonnan épült ház, mely áll: három szoba, egy konyha, éleškamara, pince, egy bolt, s raktár helyiségből, **folyó 1890. évi március hó 2-án délután 2 órakor** a gör. kel. iskolában tartandó nyilvános árverésen három egymásután következő évre haszonbérbe adatni fog. Miről árverezni szán-dezőzők azzal értesíthetnek, hogy ugy a lakás, mint a bolt külön-külön is kivethető.

Kulán, 1890. évi február hó 6-án.

Popovits István, Kulyanesity György,
jegyző. 3-3 elnök.

1669. szám. 2-2
1890.

Árlejtési hirdetés.

Alulírt aradi m. kir. jószágigazgatóság részéről köz-hírré tétetik, miszerint Bács-Bodrogh megyébe kebelezett **plávnai róm. kath. plébániaépület helyre-állítására és fedélzetének újbóli előállítására** iránti munkálatoknak vállalatbaadása céljából 1501 frt 60 kikiáltási ár s a hitközség által viselendő kézi- és ígásnapszámoknak természetben kiszolgáltatása vagy en-nek váltására fejében megállapított 174 frt 85 kr kész-pénz kiszolgáltatása mellett **Palánka a m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében f. évi február hó 27-ik napján délelőtt 10 órakor** írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni. Miről vállal-kozók oly hozzáadással értesíthetnek, hogy az árlejtésen a kikiáltási ár 10%-ának megfelelő bánatpénz letétele után vehetnek részt, egy a kellően bélyegzett zárt írás-beli ajánlatok is a megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva a verseny megkezdése előtt az árlejtő bizottsághoz nyújtandók be. Közelebbi feltételek a palánkai kincstári ispánságnál naponta megtekinthetők. Aradon, 1890. évi február hó 7-én. **M. kir. jószágigazgatóság.**

Meghívás

a bács-almási takarékpénztár részvénytársaság **1890. évi március 11-én d. e. 9 órakor** az intézet helyiségében tartandó **rendes évi közgyűlésére.**

Elintézendő tárgyak: 1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentései. — 2. Az 1889 ik üzletéről szóló mérleg előterjesztése, a tiszta nyeresemény felosztása és a felmentvény megadása. — 3. Az 1889-ik évi költség előirányzata. — 4. A felügyelő-bizottság 3 tag és az alapszabályszerűen kilépő 7 választmányi tag helyeinek választás utján leendő betöltése. — 5. Két részvényesnek választása a jegyzőkönyv hitelsítésére.

Azon t. c. részvényesek, kik e közgyűlésen részt venni szándékoznak, sziveskedjenek részvényeiket, illetve meghatalmazásait, az intézeti pénztárnál legkésőbb március 9-iki déli 12 óráig letenni.

Bács-Almás, 1890. évi február 8-án.

VAGYON. A bács-almási takarékpénztár részvénytársaság 1889. évi mérlege. TEHER.

Pénztárkészlet	1896	55	Részvénytőke	60000	—
Váltótáca	87505	—	Betétek	41755	84
Kölcsön-kötvények	12286	—	Tartalékalap	8000	—
Jelzálogos kötvények	33218	24	Fel nem vett osztalék	46	—
Értékpapírok	4162	50	Visszleszámítás	42465	—
Folyó számla	17150	84	Tisztajövedelem	4332	39
Szerelvények	380	—			
	156599	23		156599	23

Bács-Almás, 1890. évi január 28-án.

Jelen mérleg-számla megvizsgálatván, az intézeti könyvekkel megegyezőknek és helyesnek találtatott.

Bács-Almás, 1890. évi február 5-én.

Az igazgatóság.

A felügyelő-bizottság.

Zombor, 1890. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

Haszonbérleti hirdetés.

Alsó-Roglatica pusztán levő Vojnits Izabella, Mór, Máté és István tulajdonát képező 540 ka-tasztrális hold föld, egy magtár, egy ló-, egy ökör-istálló és 2 cselédházzal **Zomborban Vojnits István aljegyzőnél** (a vármegyeházán) **az 1890. évi március hó 9-én d. e. 10 órakor** 1890. évi november hó 1-étől 3, esetleg 5 évre nyilvános szóbeli árverés útján haszon-bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 9000 frt évi bérösszeg.

A feltételek Vojnits Máté szolgabirónál Zenta, Vojnits István vármegyei aljegyzőnél Zombor és Szilvásvány János községi jegyző urnál Bajsán meg-tekinthetők.

Kelt Zomborban, 1890. évi február hó 12-én.

Vojnits István,

ugyis mint Vojnits Mór gondnoka

Ujabb minőségű fényképek.

Van szerencsém ennel köztudomásra hozni, hogy a főváros legjobb hírnévként örvendő műtermében a közöl-mulban szerzett tapasztalataim alapján, saját itthelyi műtermemben a legujabb és legjobb kivitelű fényképe-zetet eszközölöm.

Villámfényvel villanyfény mellett fényképez-en-dek esti 7 óratól 9 óráig és szívesen látom a n. é. közön-séget, hogy e legujabb találmányu és kivitelű fény-képezetet léggömb segítségével bemutathassam.

Egy idő óta műtermemben

zománczott fényképek

készülnek, a melyek ez idő szerint a legszebbek; ezen-tul mindig csupán ilyenekkel fogok szolgálni.

Mindenrendű fényképeket különböző nagyságban teljes meglegedésre ezentul sokkal jutányosabban készíték mint bárhol és szavatolok a hasonlatosság és szépségért.

Egyben arról is értesítem a n. é. közönséget, hogy egy előkelő müncheni festészeti cég képviselőjét elvállal-tam és olajfestményeket, jóval jutányosabban — mint bárki is — készítek. Néhány nap mulva ilyen olaj-festmény közszelére fog tétetni.

Mély tisztelettel:

Sztojánovits Tihamér,

fényképész Zomborban.

6-5

613 szám.

k. ig. 1890.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megyében kebelezett Petrovoszellő községben megtrült községi állatorvosi állásra ennel pályázatot nyitok s felhívom ezen állást elnyerni óhajtó-kat, miszerint az 1888. VII. t. c. 117. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket hozzám **1890. évi március 15-ig** nyújtsák be. Az állatorvos évi fizetése 400 frt. Ezenkívül magánosok beteg jószágai egyszeri megnézése-ért bent a község határára nappal 20 kr, éjjel 40 kr. A levágandó marha megvizsgálásáért akár kiesi, akár nagy 20 kr, minden darab sertés után 10 kr, minden darab birka után 4 kr, bárány után 2 kr fizetettik az illető iparosok által, a levágott állatokról az állatorvos által jegyzőkönyv vezetendő.

Hivatalos teendőket, valamint a község mint tes-tület jószágai gyógykezelését díj nélkül köteles teljesíteni.

O Bece, 1890. évi február hó 8-án.

Gombos Béla,

főszolgabíró.

3-1

Gyakornok kerestetik.

Az első magyar általános biztosító társaság helybeli kerületi képviselőségének irodájában egy gyakorlott írással bíró ifju **gyakornokul** azon-nal felvétetik.

Bővebb értesítést ad

Jakobtsits Mihály,

ker. képviselő.

*-7

XII

Egész

Fél év

Negyed

A lap

küldem

nek, a

dono

Egyes szá

Köz

legerősebbe

Andras

ország alko

diciója.

Az ő r

őszintesége,

hogy ugy a

bizott benne

győződve, h

mesés népsz

viszont a ne

aspirációjána

tartójául, az

menni.

És az

az 1866-iki

után, éppen i

sege a hazán

A hazán

Nem; a

képezi Andrá

különlegesség

mint hazafi é

ton; az ő ne

Európára, s i

Az Urak

zötti háromsz

kenységet ő

rályunknak 1

Budapest

palotaszerű el

által az új na

szemléltette or

kicsi is, de ő

désre és be ak

Az ő lát

tant ki a honv

nek intézmény

csesége volt e

nek ezen taliz

ügyek keretél

föltételeinek ép

kielégíti a ne

Kétségtelen

rának, diplom

egyik mesés s

kodás is, mely

tanusit a közö

mélye iránt.

1867-ben

szólván tabula